

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
TỈNH LẠNG SƠN**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 12/2021/HNGĐ-PT

Ngày 22-12- 2021

V/v: Ly hôn, tranh chấp nuôi con
khi ly hôn.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH LẠNG SƠN

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Cao Đức Chiến;

Các Thẩm phán: Ông Lộc Sơn Thái;

Ông Hồ Đức Châm

- Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Hải Đăng - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh
Lạng Sơn.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lạng Sơn tham gia phiên tòa:
Ông Lộc Văn Đông - Kiểm sát viên.

Ngày 22 tháng 12 năm 2021, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Lạng Sơn xét
xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số:19/2021/TLPT-HNGĐ ngày 22 tháng 11
năm 2021 về việc "Ly hôn, tranh chấp nuôi con khi ly hôn".

Do bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số:13/2021/HNGĐ-ST ngày 06
tháng 9 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn bị kháng
cáo. Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 72/2021/QĐ-PT ngày
08 tháng 12 năm 2021, giữa các đương sự:

- *Nguyên đơn:* Chị Lâm Thị L, sinh năm 2001; nơi đăng ký hộ khẩu thường
trú: Thôn C, xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; chỗ ở hiện nay: Thôn B, xã H, huyện
L, tỉnh Lạng Sơn; có mặt

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn chị Lâm Thị L: Bà
Bà Triệu Thị Kim L -Luật sư thực hiện trợ giúp pháp lý Trung tâm trợ giúp pháp
lý nhà nước tỉnh Lạng Sơn; có mặt.

- *Bị đơn:* Anh Tô Văn K, sinh năm 1997; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và
chỗ ở: Thôn C, xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; hiện nay đang bị tạm giữ, tạm
giam tại nhà tạm giữ Công an huyện L, tỉnh Lạng Sơn; vắng mặt, có đơn xin xét
xử vắng mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến vụ án:* Bà Hoàng Thị C; nơi
đăng ký hộ khẩu thường trú và chỗ ở: Thôn C, xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn, có
mặt.

Người phiên dịch cho bà Hoàng Thị C: Ông Phương Văn K. Địa chỉ: Thôn N, xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn, có mặt.

Người kháng cáo: Bà Hoàng Thị C là người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan trong vụ án.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo Bản án sơ thẩm và tài liệu có trong hồ sơ, nội dung vụ án được tóm tắt như sau: Chị Lâm Thị L và anh Tô Văn K tự nguyện kết hôn, được hai bên gia đình tổ chức hôn lễ theo phong tục vào ngày 12 tháng 3 năm 2020; đăng ký kết hôn vào ngày 01 tháng 6 năm 2020 tại Ủy ban nhân dân xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn. Sau khi kết hôn xong vợ chồng chung sống cùng gia đình nhà chồng tại Thôn C, xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn; tình cảm vợ chồng bình thường, hòa thuận, đến tháng 4 năm 2020 anh chị đã có mâu thuẫn với lý do anh Tô Văn K thường xuyên đi uống rượu và say rượu, khi chị khuyên giải thì anh lại đánh chị, việc đánh chị có gây thương tích. Chị cũng đã nhờ hai bên gia đình khuyên bảo anh Tô Văn K nhưng anh Tô Văn K vẫn chứng nào tật đấy dẫn đến vợ chồng không tìm được tiếng nói chung nên thường xuyên cãi chửi nhau. Do mâu thuẫn vợ chồng đã trầm trọng, sống không có hạnh phúc. Đến tháng 3 năm 2021 chị bé con là cháu Tô Thu T về nhà bố mẹ đẻ tại thôn B, xã H, huyện L sinh sống; được khoảng gần 01 tháng, anh Tô Văn K đến đón và đưa cháu Tô Thu T về để chăm sóc. Nay chị xác định tình cảm vợ chồng không còn nên chị đề nghị Tòa án giải quyết cho chị được ly hôn với anh Tô Văn K.

Về con chung: Có 01 con chung cháu Tô Thu T, sinh ngày 27/6/2020. Hiện nay anh Tô Văn K đang bị tạm giữ, tạm giam tại Công an huyện L, tỉnh Lạng Sơn về hành vi Mua bán trái phép chất ma túy nên cháu Tô Thu T đang sống với bà Hoàng Thị C là mẹ đẻ anh Tô Văn K. Khi anh Tô Văn K chưa bị bắt chị cũng đã đến đón cháu Tô Thu T về để chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục nhưng anh Tô Văn K không nhất trí, khi anh Tô Văn K bị bắt từ ngày 08/8/2021 chị đã đến đón cháu Tô Thu T nhưng bà Hoàng Thị C nói với chị là khi nào Tô Văn K ra tù thì do Tô Văn K quyết định nên bà không nhất trí cho chị đón cháu Tô Thu T về chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục. Nay chị yêu cầu khi ly hôn chị được trực tiếp, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục con chung đến khi trưởng thành đủ 18 tuổi. Chị không yêu cầu anh Tô Văn K cấp dưỡng nuôi con chung vì hiện nay chị cao nhựa thông, làm quán kém thu nhập bình quân hàng tháng là 8.000.000 đồng/tháng, chị sống cùng bố mẹ đẻ tại thôn B, xã H, huyện L, tỉnh Lạng Sơn cũng ổn định và những lúc chị bận thì bố mẹ chị sẽ giúp đỡ chị chăm sóc cháu Tô Thu T.

Về tài sản chung, riêng và nợ chung chị và anh Tô Văn K không có tài sản chung gì và không vay nợ ai, nên không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Tại bản biên bản lấy lời khai ngày 11 tháng 8 năm 2021 và quá trình tiến hành tố tụng, anh Tô Văn K trình bày: Về tình cảm và thời gian kết hôn đúng như chị Lâm Thị L đã nêu trong đơn. Anh cho rằng vợ chồng cũng có mâu thuẫn nhưng chỉ là nói nhau chứ không có mâu thuẫn trầm trọng, do chị Lâm Thị L không chịu lao động, không làm việc nhà nên anh quát mắng chị vài lần, anh

không được đánh chị Lâm Thị L, chị Lâm Thị L tự bỏ về nhà bố mẹ đẻ sinh sống từ tháng 4/2021 đến nay, trong thời gian chị Lâm Thị L về bên ngoại sinh sống anh cũng về đón chị về để vợ chồng hòa giải nhưng do bố mẹ chị Lâm Thị L không cho anh đón và chị Lâm Thị L cũng không về cùng anh để hòa giải tình cảm vợ chồng, vợ chồng sống ly thân từ tháng 4/2021 cho đến nay. Nay Lâm Thị L xin ly hôn anh không đồng ý ly hôn vì anh vẫn còn tình cảm với chị Lâm Thị L.

Về con chung: Cháu Tô Thu T sinh ngày 27/6/2020, do hiện nay anh đang bị tạm giam tại Công an huyện L, tỉnh Lạng Sơn về hành vi Mua bán trái phép chất ma túy từ ngày 08/8/2021, nếu phải ly hôn anh yêu cầu Tòa án giải quyết giao cháu Tô Thu T cho mẹ đẻ anh là bà Hoàng Thị C được trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng cháu trong thời gian anh phải chấp hành án.

Về tài sản chung và nợ chung: Không có.

Tại biên bản xác minh ngày 11/8/2021 bà Hoàng Thị C trình bày: Cháu Tô Thu T, sinh ngày 27/6/2020 hiện nay đang do bà chăm sóc, nuôi dưỡng; anh Tô Văn K bị bắt về hành vi mua bán ma túy từ ngày 08/8/2021 nên bà không đồng ý cho chị Lâm Thị L đón cháu Tô Thu T về nuôi dưỡng, vụ việc này khi nào anh Tô Văn K chấp hành xong án trở về do anh Tô Văn K tự quyết định.

Tại biên bản xác minh ngày 11/8/2021 ông Mông Văn S, Trưởng thôn C trình bày: Ông làm trưởng thôn C từ năm 2011 cho đến nay, ông không nắm được về cuộc sống hôn nhân của vợ chồng chị Lâm Thị L và anh Tô Văn K có mâu thuẫn hay không, vì chưa thấy anh chị yêu cầu thôn, xã hòa giải về mâu thuẫn vợ chồng lần nào. Ông được biết anh Tô Văn K vi phạm pháp luật về hành vi Mua bán trái phép chất ma túy và đang bị tạm giữ, tạm giam tại Công an huyện L, tỉnh Lạng Sơn từ ngày 08/8/2021. Ông được Tòa án mời đến nhà anh Tô Văn K chứng kiến việc chị Lâm Thị L đến đón cháu Tô Thu T nhưng bà Hoàng Thị C không đồng ý cho chị Lâm Thị L đón cháu.

Với nội dung như trên, bản án sơ thẩm số 13/2021/HNGĐ-ST ngày 06/9/2021 của TAND huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn đã tuyên.

Căn cứ vào Điều 51, Điều 56, Điều 57, Điều 58, Điều 81, Điều 82, Điều 83 của Luật hôn nhân và gia đình năm 2014; căn cứ vào khoản 1 Điều 28, điểm b khoản 1 Điều 39, khoản 1 Điều 227, khoản 4 Điều 147, Điều 271, khoản 1 Điều 273 Bộ luật Tố tụng dân sự; căn cứ vào điểm a khoản 5 Điều 27 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Về quan hệ hôn nhân: Xử cho chị Lâm Thị L được ly hôn với anh Tô Văn K.

2. Về con chung: Giao cháu Tô Thu T, sinh ngày 27/6/2020 cho chị Lâm Thị L trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục cho đến khi trưởng thành (đủ 18 tuổi). Anh Tô Văn K không phải cấp dưỡng nuôi con.

Các bên vẫn có mọi quyền và nghĩa vụ đối với con chung theo quy định của pháp luật. Khi cần thiết vì lợi ích con chung, các bên đương sự có quyền yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con hoặc yêu cầu về cấp dưỡng nuôi con.

3. Do bà Hoàng Thị C đang trực tiếp nuôi dưỡng cháu Thùy nên buộc bà Hoàng Thị C phải có nghĩa vụ giao cháu Tô Thu T, sinh ngày 27/6/2020 cho chị Lâm Thị L được trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục theo quy định.

Ngoài ra cấp sơ thẩm còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo cho các đương sự theo quy định của pháp luật.

Trong thời hạn luật định bà Hoàng Thị C có đơn kháng cáo yêu cầu sửa một phần Bản án sơ thẩm. Phần 3 Quyết định của Bản án, không chấp nhận giao cháu Tô Thu T cho chị Lâm Thị L nuôi dưỡng.

Tại phiên tòa người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn và chị Lâm Thị L đề nghị giữ nguyên Bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn.

Bà Hoàng Thị C giữ nguyên yêu cầu kháng cáo, đề nghị sửa một phần Bản án sơ thẩm. Phần 3 Quyết định của Bản án, không chấp nhận giao cháu Tô Thu T cho chị Lâm Thị L nuôi dưỡng, nhưng không cung cấp được tài liệu, chứng cứ gì mới phục vụ cho việc kháng cáo. Tại phiên tòa bà đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận ông Phương Văn K. Địa chỉ: Thôn N, xã T, huyện L, tỉnh Lạng Sơn là người phiên dịch cho bà, vì bà không trình bày được hết bằng tiếng phổ thông, có những lời trình bày của bà vẫn phải sử dụng ngôn ngữ tiếng tày nùng.

Ý kiến phát biểu quan điểm của Kiểm sát viên tại phiên tòa phúc thẩm. Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa; Hội đồng xét xử và Thư ký phiên tòa đã thực hiện đúng quy định pháp luật. Việc tuân theo pháp luật của nguyên đơn, bị đơn, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn tại phiên tòa phúc thẩm thực hiện đúng quy định của pháp luật.

Đơn kháng cáo của bà Hoàng Thị C làm trong thời hạn luật định, nên kháng cáo là hợp. Đối với kháng cáo của bà Hoàng Thị C, đề nghị sửa một phần Bản án sơ thẩm. Phần 3 Quyết định của Bản án, không đồng ý giao cháu Tô Thu T cho chị Lâm Thị L nuôi dưỡng, nhưng không cung cấp được tài liệu chứng cứ gì mới phục vụ cho việc kháng cáo, nên không có căn cứ để chấp nhận. Đề nghị Hội đồng xét xử căn cứ vào khoản 1 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự, không chấp nhận kháng cáo của bà Hoàng Thị C. Giữ nguyên Bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Tại phiên tòa vắng mặt bị đơn Tô Văn K, nhưng đã có đơn xin xét xử vắng mặt. Tại phiên tòa nguyên đơn, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan và Kiểm sát viên cũng đề nghị xét xử vắng mặt. Chấp nhận ông Phương Văn K là người phiên dịch những lời trình bày của bà C bằng tiếng tày ra tiếng phổ thông.

Hội đồng xét xử sau khi thảo luận tại chỗ, đã áp dụng Điều 296 của Bộ luật Tố tụng dân sự vẫn tiến hành xét xử theo thủ tục chung.

[2] Xét đơn kháng cáo của bà Hoàng Thị C, đề nghị sửa một phần Bản án sơ thẩm. Không chấp nhận giao cháu Tô Thu T cho chị Lâm Thị L nuôi dưỡng, Hội đồng xét xử thấy rằng; yêu cầu kháng cáo của bà không có căn cứ chấp nhận. Bởi, chị Lâm Thị L là mẹ đẻ của cháu Tô Thu T, chị có thu nhập và có chỗ ở ổn định cùng bố mẹ đẻ tại thôn B, xã H, huyện L, ngoài ra việc chăm sóc con chung của chị còn có bố mẹ đẻ chị hỗ trợ. Anh Tô Văn K hiện nay đang bị tạm giữ, tạm giam tại nhà tạm giữ Công an huyện L, tỉnh Lạng Sơn do vi phạm pháp luật. Hơn nữa cháu Tô Thu T, sinh ngày 27/6/2020 là con chung của anh Tô Văn K và chị Lâm Thị L, tính đến nay cháu chưa đủ 36 tháng tuổi, cần có sự chăm sóc của người mẹ nhiều hơn, để đảm bảo cho sự phát triển về thể chất của đứa trẻ, Tòa án cấp sơ thẩm đã giao cháu Tô Thu T cho chị Lâm Thị L trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục cho đến khi trưởng thành là phù hợp với khoản 3 Điều 81 của Luật Hôn nhân và gia đình. Mặt khác, về tình cảm giữa chị L và anh K không còn là vợ chồng của nhau, nhưng về con chung giao cho chị L chăm sóc, nuôi dưỡng, anh K vẫn có quyền đến thăm nom con chung theo quy định tại khoản 3 Điều 82 Luật Hôn nhân và Gia đình, bà Hoàng Thị C chỉ là bà nội, chăm cháu khi bố mẹ đẻ của cháu Tô Thu T không còn hoặc không đủ điều kiện để nuôi dưỡng cháu, nay anh Tô Văn K đang bị tạm giữ, tạm giam, nên yêu cầu được nuôi con của chị Lâm Thị L là có căn cứ.

[3] Từ những nhận định trên. Không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của bà Hoàng Thị C, vì không có căn cứ. Cần giữ nguyên Bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn.

[4] Ý kiến của người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn có căn cứ, nên được chấp nhận.

[5] Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên tòa phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên được chấp nhận.

[6] Đối với kháng cáo không được chấp nhận, nên bà Hoàng Thị C phải chịu án phí phúc thẩm theo quy định. Xác nhận bà đã nộp đủ, theo biên lai thu tiền của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 308; khoản 1 Điều 148 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015. Khoản 1 Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu án phí và lệ phí Tòa án.

1. Không chấp nhận kháng cáo của bà Hoàng Thị C. Giữ nguyên Bản án sơ thẩm số 13/2021/HNGĐ-ST ngày 06/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn.

2. Về án phí phúc thẩm: Bà Hoàng Thị C phải chịu 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) án phí phúc thẩm. Xác nhận bà Hoàng Thị C đã nộp, theo biên lai số

AA/2021/0005025 ngày 25/10/2021 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn.

3. Các quyết định khác của bản dân sự sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị đã có hiệu lực kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Bản án dân sự phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- TAND cấp cao tại Hà Nội;
- VKSND cấp cao tại Hà Nội;
- VKSND tỉnh Lạng Sơn;
- TAND huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn;
- Chi cục THADS huyện Lộc Bình, tỉnh Lạng Sơn;
- Những người tham gia tố tụng;
- HCTP; P. KTNV&THA;
- Lưu: Hồ sơ, Tòa Dân sự.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Cao Đức Chiến

CÁC THẨM PHÁN THÀNH VIÊN

THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Hồ Đức Châm

Lộc Sơn Thái

Cao Đức Chiến

